השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה עא.

כרקוס. (ג) מתרגמינן מלור (דברים כז) כרקומין: **כל כהנות.** המלאות בתוכה פסולות לבעליהן דאשת כהן אסורה אף בתוהם אבל אשת ישראל לא. הא הכא דשעת מלחמה היא וקתני אסורות דיש פנאי לבעול: **לנסך אין פנאי.** דילר הניסוך לא תקיף להו וטרודין במלחמה: **לבעול יש פנאי.** דתקיף להו יצרייהו: **מתני' מוסר לומר לו תן לנו את דמיה.** דהא לא קנו לה והוא אינו חייב להן אלא מעות ותניא לעיל (דף מד.) ישראל שנשה בעובד כוכבים מנה מכר עבודת כוכבים והביא לו יין נסך והביא לו מותר: **גמ' לא והפס עלי מנת המלך.** אלונגא שהיו נותנין מתבואותיהן ומבהמותיהן (ד) עישור וישראל זה שחייב לתת למלך יין מותר לומר לעובד כוכבים הפס עלי אע"ג דקא יהיב הא' עובד כוכבים יין נסך והא' ישראל הוא פרעיה דמיה כיון דהוה מצי לסלוקי לשליחא דמלכא בזוזי כי יהיב ליה עובד כוכבים יין נסך לאו שלוחיה דישראל הוא: **עול אחתי לעולב.** היכנס במקומי להפיס את השוטר כמו זה יעלוני בעמי (שמואל ג טו). ל"א לשון אולר שממונה על אולרות יין ושמן של מלך לגבות ולאלור: **עול אחתי קאמרת.** כיון דא"ל עול אחתי (ה) הוי משמע הוי במקומי וכל מאי דיהיב ליה עובד כוכבים הוי כאילו יהביה ישראל דהא במקומו הוא: **הא.** דרב יהודה לא דמיא אלא לסיפא: **אכל אומר לו מלטני מן העולר.** (ו) דאפשר לסלוקיה בזוזי הלכך למיתב ליה ממרא לאו שלוחיה הוא: **מתני' המוכר יינו לעובד כוכבים אסור.** עמו מעות עד שלא מדד דמיו מותרין. מפרש בגמרא טעמא אינא דמוקי לה משום משיכה בעובד כוכבים (ז) קנה הלכך כשמודד היינו משיכה וקנייה עובד כוכבים מיד דהוה ליה לישראל זוזי גבי דעובד כוכבים בהלואה ויין נסך לא הוי עד דנגע ביה: **מדד עד שלא אסור דמיו אסורין.** דעובד כוכבים לא קנייה במשיכה דכיון דלא אסור דמיו לא שמכה דעתיה (ח) הלכך כי נגע ביה הוי יין נסך דישראל. ואיכא דמוקי לה כשהקדים לו עובד כוכבים מעות לישראל וגמרא מפרש לה: **גמ' משיכה בעובד כוכבים קונה.** אע"ג דלא יהיב עובד כוכבים דמי לישראל (ט) משיך מיניה קנייה וכן ישראל מעובד כוכבים: **פרדשני.** דורון: **ולא הדרי בהו.** השולחין אלמא במשיכה קנינהו המקבלין. ל"א מתשובת הגאונים פרדשני מי שיש לו כור חיטין למכור פוסק דמים לנוקח והולך לביתו ומשגר לו קב חיטין לרואות כמה הן יפות ואם מעכב הלוקח אותו קב אצלו מתקיים המקח ואם אינו אוכל מחזירו: **רב אשי אמר אינה קונה.** אלא בנתן מעות קנו: **דרמות רוחא.** גסות: **סכויפא.** מוכרי יין: מדמשיכה

ורמינהי [1] עיר שכבשוה כרקום כל כהנות שבתוכה פסולות אמר רב מרי לנסך אין פנאי לבעול יש פנאי: **מתני'** [2] האומנין של ישראל ששלח להם עובד כוכבים חבית של יין נסך בשכרן מותר לומר [3] תן לנו את דמיה משנכנסה לרשותן אסור: **גמ'** אמר רב יהודה אמר רב [4] מותר לאדם לומר לעובד כוכבים צא והפס עלי מנת המלך מיתיבי [5] אל יאמר אדם לעובד כוכבים עול תחתי לעוצר אמר ליה רב עול תחתי לעוצר קאמרת הא לא דמיא אלא להא [6] אבל אומר לו מלטני מן העוצר: **מתני'** [7] המוכר יינו לעובד כוכבים פסק עד שלא מדד דמיו מותרין מדד עד שלא פסק דמיו אסורין: **גמ'** [8] אמר אמימר [9] משיכה בעובד כוכבים קונה תדע דהני פרסאי משדרי פרדשני לדדי ולא הדרי בהו רב אשי אמר [10] לעולם אימא לך משיכה בעובד כוכבים אינה קונה והאי דלא הדרי בהו [11] דרמות רוחא הוא דנקיטא להו אמר רב אשי מנא אמינא לה מדאמר להו רב להנהו סבויתא כי כייליתו חמרא לעובדי כוכבים שקלו זוזי מינייהו והדר כיילן להו ואי לא נקיטו בהדייהו זוזי אוזיפונהו והדר שקילו מינייהו כי היכי דתיהוי הלואה גבייהו דאי לא עבדיתו הכי כי קא הוי יין נסך ברשותייכו קא הוי וכי שקילתו דמי יין נסך קא שקילתו ואי ס"ד משיכה בעובד כוכבים קונה

מדרמשכה

ומה שמביא ראיה מפרדשני דפרקמי אין זה כ"א אמתלא בעלמא שמנהג אכותיהם מן הפרקיים שאינם חוזרים אחר המשיכה ש"מ שכך הדין: **פרדשני** דורונות **ולא** הדרי בהו. אלמא קנינהו במשיכה ל"א מתשובת הגאונים מי שיש לו כור חטים כו' (ו) פי' בקונטר' זה עיקר דליטנא קמא קני במתנה הוא והוא נא לומר דמשיכה קונה במקח וממכר ואורי"ר דאפי' למ"ד אינה קונה כרב אשי בסמוך ה"מ כגון דאיכא בספה אבל במציאה ומתנה דליכא בספה כ"ע מודו דקני במשיכה או בהגבהה: **רב** אשי אמר משיכה בעובד כוכבים אינה קונה. לא לדימויא בעלמא קאמר רב אשי הכי אלא לפי האמת כדמוכח במסכת בכורות פרק ב' (שם:) דקאמר רב אשי מדרישא משיכה אינה קונה סיפא נמי משיכה אינה קונה אלמא הכי ס"ל לרב אשי הלכך ל"ג במילתא דרב אשי לעולם אימא לך פר"ת דאע"ג דרב אשי בתרא הוה ליה הלכתא כוותיה בהאי אלא קי"ל כאמימר דאמר משיכה בעובד כוכבים קונה דס"ל כר' יוחנן כדפרישית והלכה כרבי יוחנן לגבי רשב"ל ופלוגתא (מ) היא דר' יוחנן פרק הזהב (ב"מ מז:) ר' יוחנן סבר מעות קונות דבר תורה וא"כ לדידיה דרשינן לעמיתך בכסף ולעובד כוכבים במשיכה ורשב"ל סבר משיכה מפורשת מן התורה בישראל וא"כ דרשינן לעמיתך במשיכה ולעובד כוכבים בכסף והכי מוכח בבכורות והלכך משיכה בעובד כוכבים קונה כר' יוחנן ואע"ג דרבא קאמר התם פ' הזהב קרא ומתניתין מסייע לרשב"ל לא משום דס"ל לרבא כרשב"ל אבל מ"מ לא קשיא לר' יוחנן דרבי יוחנן דמי להו שפיר כדפי' התם ומדע דהכי הוה כדפי' דלא משום דרבא סבר כרשב"ל קאמר הכי שהרי רבא גופיה פסיק פרק המולך (יבמות לו. ושם) כרשב"ל לגבי ר' יוחנן בתלת ותשיב להו התם אבל בעלמא בכל המקומות הלכה כר' יוחנן ואם היה סובר רבא כרשב"ל בהאיתא דמשיכה מפורשת מן התורה א"כ ה"ל למיתני דלא תש למיתני משום דמתניתין מסייע ליה לרשב"ל דהא בהני תלת דקתני התם איכא דתניא כוותיה דרשב"ל ואפ"ה קתני לה התם אלא ודאי סבר כר' יוחנן בהאיתא דמעות קונות בישראל א"כ לעובד כוכבים במשיכה כדפי' א"כ המקנה בהמה לעובד כוכבים כדי לפוטרה מן הבכורה צריך שימסכנה העובד כוכבים וכך פני בלא כסף מיהו רש"י פי' דמשיכה אינה קונה בעובד כוכבים אלא כסף דאין הלכה כר' יוחנן אלא כרשב"ל משום דרבא ס"ל כוותיה פ' הזהב מדקאמר קרא ומתניתין מסייע ליה לרשב"ל וכי תימא א"כ אמאי לא תניא לה בהמולן בהדי הנהו תלת ל"ל משום דהאיתא דהזהב משיכה קונה קא"ל רשב"ל פ' שני (ז) נשמיה דר' אושעיא ובפ' המולן אינו זוכר אלא הנהו דקאמר רשב"ל משמיה דבפשיה דה"ל לא קא תניא מילתא דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף דפ' השוחט (חולין דף כט:) משום דמשמיה דלוי סבא אמרה רבי שמעון בן לקיש (ח) והרולה לחוש לדברי רש"י ור"ת המקנה בהמה לעובד כוכבים לפוטרה מן הבכורה צריך שיתן העובד כוכבים כסף וגם משיכת העובד כוכבים בסימטא או לרשותו של עובד כוכבים שהוא שלו ואם אין לו רשות לעובד כוכבים מקנה לו הישראל מדר בביתו והעובד כוכבים יעבול ויפתח דבהכי קני ליה לרשות כדאמר בגיטין פ' הזורק (דף עז:) ותיחוד ותפתח ואח"כ ימשוך העובד כוכבים הבהמה לאותו מדר ובבכורות פ"ק (דף ג.) פליגי אמוראי מה צריך שיקנה העובד כוכבים מן הבהמה איכא מ"ד שצריך שיקנה דבר שעושה אותה טרפה ואיכא מ"ד אפי' אזנו וגרגה להחמיר ולהקנות לעובד כוכבים דבר שעושה אותה טרפה כגון הריאה והלשון מן הבהמה או מן העובר כשהיא מעוברת אמנם א"ל שיתן העובד כוכבים מעות שוה הלשון והריאה אלא פני שיקנה בפרוטה ואע"פ שעה יותר כפלים אפ"ה אין לאוש משום גיעול מקח שאין שהדי שהישראל גמר ואקני לעובד כוכבים כדי להפטר מן (ט) הבהמה: **שקילו** זוזי מיניייהו והדר כייליו להו כו' **ואי ס"ד** משיכה בעובד כוכבים קונה **מדמשכה** עובד כוכבים קנייה כו' **לא צריכא** דכייל ורמי **למנא** דעובד כוכבים. פירוש אבל לעולם משיכה בעובד כוכבים קונה כדפי' והקשה ר"ת כיון דמשיכה בעובד כוכבים קונה אם כן מעות אינם קונות ואם כן מה היה מועיל המעות שהיו נותנים ממתלה מ"מ הוי יין נסך ברשותו של ישראל מיד שנגע בו ועדיין אינו של עובד כוכבים עד שימשכנו כיון דמשיכה קונה ולא מעות ומיד שנגע בו העובד כוכבים נעשה יין נסך ברשות ישראל

מסורת הש"ס

(א) כתובות ס"ב, ב) נסדר המשנה מומרים לומר לו, ג) נקמן עב.[, ד) [בכורות יג.[, ה) [שבת לד.[, ו) [עי' רש"י כתובות ס. ד"ה כרכום ועש"ק[, ז) רש"ת מ"ז, ח) [וע"ע תוס' יבמות לו. ד"ה הלכתא[.

הגהות הב"ח

(א) בבשנה אומנין ישראל כל"ל ותיבת של נמחק: (ב) נמ' רב אמי אמר (נעולם אימא לך) תא"מ וע"ב מתוס' לא גרס ליה וכן משמע בפרש"י שלפניו: (ג) רש"י ד"ה כרכום מצור מתרגמינן כרכומין ד"ה כל וכו' והא הכא: (ד) ד"ה לא והפס וכו' ומבהמותיהן העישור למלך ישראל זה וכו' ואע"ג דקא יהיב ליה הא' עובד כוכבים יין נסך והא' ישראל פרע ליה דמיה: (ה) ד"ה עול וכו' עול אחתי משמע כל"ל ותיבת הוי נמחק: (ו) ד"ה אבל וכו' מן העולר דכיון דאפשר לסלוקי מחי אי בעי למיתב ליה: (ז) ד"ה המוכר וכו' בעובד כוכבים קונה הלכך כשמודד והיינו משיכה וכו' והוה ליה: (ח) ד"ה מדד וכו' לא שמכה דעתיה שיכול להעלות דמיו הרבה הלכך כי נגע וכו' מעות לישראל ואי"ה כל זמן שלא פסק לא שמכא דעתיה דעובד כוכבים וגמרא מפרש לה: (ט) ד"ה משיכה כי לישראל מכי משך: (י) תוס' ד"ה הא לא וכו' ומ"ה שרי רב כי הא' וכו' במשמע דה"ק: (כ) באא"ד כפורש חובו מיין נסך: (ל) ד"ה פרדשני וכו' חטים כו' כך פי' בקונטרס: (מ) ד"ה רב אשי וכו' ופלוגתא דרבי יוחנן ורשב"ל היא פ' הזהב: (נ) באא"ד קא"ל רשב"ל פ' שני דבכורות משמיה דר' אושעיא: (ס) באא"ד לספור מן הבכורה הפ"ד:

מוסף רש"י

ברקום. מצור מתרגמינן כרכומא (כתובות כז.). פסולות. אסורות לבעליהן, דאשת כהן אסורה בתוהם (שם).

עין משפט נר מצוה

צז א מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הלכה כו סמג לאוין קכה טוש"ע יה"ע סי' ז סעי' י:
צח ב מיי' פי"ג מהל' מאכלות אסורות הלכה כ סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קלב סעיף ג:
צט ג מיי' שם הלכ' מ ועיין בהשגות וכסף משנה שם שם טוש"ע שם סעיף ה:
ק ד ה מיי' שם טוש"ע שם סעיף ו:
קא ו מיי' שם הלכ' כג טוש"ע שם סעיף כ:
קב ז מיי' פי"ח מהל' זמירה הלכה יד סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' קלד סעיף ג בהג"ה:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com